

Společné stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k problematice možnosti uzavření smlouvy na bankovní služby

Služby, které poskytují banky zadavatelům, jsou zpravidla veřejnými zakázkami. Poskytovány bývají na základě uzavření úplatné smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem, z níž vyplývá povinnost dodavatele poskytnout dodávky, služby nebo stavební práce. Obecně je zákonem uložena povinnost zadat veřejné zakázky v zadávacím řízení (§ 2 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ZZVZ). Zákon z tohoto obecného pravidla stanoví výjimky, které se jeví jako využitelné u bankovních služeb. Pro specifické situace umožňuje zákon postupovat ve flexibilních zadávacích řízeních.

Výjimka pro úvěry a zápůjčky

Podle § 29 ZZVZ není zadavatel povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, jde-li o úvěr nebo zápůjčku.

V případě že podstatou bankovní služby bude úvěr nebo zápůjčka, nemusí zadavatel provést uzavření smlouvy s bankou v zadávacím řízení.

Pokud by předmět veřejné zakázky zahrnoval jak úvěr, tak i plnění, které je zadavatel obecně povinen zadat v zadávacím řízení, bude se jednat o tzv. smíšenou zakázku (§ 32 ZZVZ). Předpokládanou hodnotu smíšené zakázky má zadavatel stanovit podle hodnoty části, kterou je povinen zadat v zadávacím řízení. Hodnota úvěru se tudíž do předpokládané hodnoty smíšené zakázky nezahrnuje.

Výjimka pro veřejné zakázky malého rozsahu

Veřejnou zakázkou malého rozsahu je podle § 27 písm. a) ZZVZ veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota je rovna nebo nižší v případě veřejné zakázky na dodávky nebo na služby částce 2 000 000 Kč.

Předpokládaná hodnota bankovních služeb dlouhodobějšího charakteru se stanoví podle § 21 ZZVZ. U veřejných zakázek na služby, u kterých se nestanoví celková smluvní cena, je rozhodná předpokládaná výše úplaty

a) za celou dobu trvání smlouvy, je-li doba trvání smlouvy rovna 48 měsíců nebo kratší,

b) za 48 měsíců u smlouvy na dobu neurčitou, nebo smlouvy s dobou trvání delší než 48 měsíců.

U bankovních a finančních služeb musí zadavatel do předpokládané hodnoty zahrnout poplatky, provize, úroky a jiné související platby (§ 21 odst. 2 písm. b) ZZVZ).

Pokud platby za bankovní služby za 4 roky nedosahují 2 000 000 Kč, nemusí být předmětné služby zadány v zadávacím řízení. Tato situace nastává často u vedení běžných účtů.

Bankovní služby mívají charakter trvajících služeb ve smyslu § 19 ZZVZ. Podle § 19 odst. 1 ZZVZ se předpokládána hodnota veřejné zakázky, jejímž předmětem jsou pravidelně pořizované nebo trvající dodávky nebo služby, stanoví jako

a) skutečná cena uhrazená zadavatelem za dodávky nebo služby stejného druhu během předcházejících 12 měsíců nebo předchozího účetního období, které je delší než 12 měsíců, upravená o změny v množství nebo cenách, které lze očekávat během následujících 12 měsíců, nebo

b) součet předpokládaných hodnot jednotlivých dodávek a služeb, které mají být zadavatelem zadány během následujících 12 měsíců nebo v účetním období, které je delší než 12 měsíců, pokud nemá k dispozici údaje podle písmene a).

Do předpokládané hodnoty trvajících služeb se zahrnuje vždy alespoň 12 měsíců, případně delší účetní období, a to i kdyby měla být smlouva na veřejnou zakázku uzavřena na kratší dobu. Pokud zadavatel za bankovní služby za rok zaplatí více než 2 000 000 Kč, nebude se jednat o veřejnou zakázku malého rozsahu, i kdyby uzavíraná smlouva samotná měla pokrývat kratší dobu a dosáhnout nižší částky.

Jednací řízení bez uveřejnění v důsledku krajně naléhavé okolnosti

Podle § 63 odst. 5 ZZVZ může zadavatel použít jednací řízení bez uveřejnění také, pokud je to nezbytné v důsledku krajně naléhavé okolnosti, kterou zadavatel nemohl předvídat a ani ji nezpůsobil, a nelze dodržet lhůty pro otevřené řízení, užší řízení nebo jednací řízení s uveřejněním.

Splnění podmínek pro využití jednacího řízení je potřeba posuzovat ad hoc případ od případu. Tento typ zadávacího řízení cílí zejména na situace se závažnými neodkladnými důsledky (např. ochrana zdraví a majetku po přírodních katastrofách). Postup v jednacím řízení bez uveřejnění bude zřejmě přijatelný, pokud se nezbytnost výběru nového poskytovatele bankovních služeb bude taktéž odvíjet od závažných hrozeb.

Obecně nelze vyloučit, že v důsledku situace na Ukrajině bude postup podle § 63 odst. 5 ZZVZ možný. Výběr nového poskytovatele bankovních služeb může být nezbytný v důsledku ukončení poskytování služeb některými bankami s vazbami na Rusko. Je zřejmé, že zadavatelé tuto okolnost nezpůsobili. Nastalá situace se jevila natolik nepravděpodobně, že lze dospět k závěru, že zadavatelé tento vývoj nemohli předvídat. Další podmínkou je, že není možné dodržet lhůty pro běžná zadávací řízení a smlouvu je nutné uzavřít urychleně. Zadavatelé se nebudou moci na § 63 odst. 5 ZZVZ odvolávat, pokud by zadávací řízení zahájili až s velkým časovým odstupem.

Smlouvu nebude možné uzavřít na dobu neurčitou. Pokrývat může jen dobu, než bude možné provést standardní zadávací řízení. Oprávněností zadání veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění podle § 63 odst. 5 ZZVZ se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 8. 2020 sp. zn. 2 As 126/2019, a dospěl k závěru, že „Z obecné zásady transparentnosti zadávání veřejných zakázek formulované v § 6 odst. 1 ZZVZ pak vyplývá požadavek, aby zadavatel při volbě postupu podle § 63 odst. 5 ZZVZ (předem) jednoznačně vymezil rozsah plnění, které zamýšlí v tomto mimořádném, z pohledu hospodářské soutěže do jisté míry „nelegitimním“ režimu popsat.“.